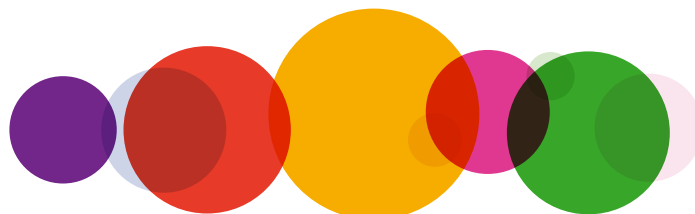

**Meeqqanik inuusuttunillu
peqataatitsineq,
qanoq aamma sooq**

**Inddragelse af
børn og unge,
hvordan og hvorfor**

”Angerlarsimaffatsinni tikilluaqqusaavugut.
Ullut tamarluinnaasa
nuannaartanngikkaluarluta,
ingerlariaqqittuarpugut,
misigissutsillu oqaasertalersortarlugit”

Nukappiaraq 9. klasseq

”I vores hjem er vi velkomne.
Selv om vi ikke er
glade hver eneste dag,
så kommer vi altid videre og
vi sætter ord på følelserne”.

Dreng 9. klasse

IMARISAI

3	1. ILISARITITSINEQ
5	2. PEQATAANERMUT PEQATAATITSINERMULLU TUNNGAVIIT
6	3. PEQATAATITSINERMUT MEEQQAT PILLUGIT ISUMAQTIGIISUMMI PIUMASAQAATIT
7	MIO'p meeqqanik isiginneriaasia
7	Inuppalaassuseq
7	Meeqqat tamarmik asseqaratik immikkuullarissuupput
8	Meeqqat nalunnginneruaat meeraaneq qanoq ittuunersoq
8	Meeqqat isumaat inersimasut isumaattulli pingaaruteqartigaat
8	MIO'p meeqqat pillugit suleriaasia
10	4.1 CASE – MIO'P ANGALANERI
12	4.1.1 Atassuteqaatit qanoq pilersinneqartarpat, taamaasillunilu meeqqat namminneq pissutsinik paasinnittaasiannut paasisaqartoqartarpa
17	4.1.2. Angalaneq naammassereeraangat nalunaarusiarlu allanneqareeraangat, kingornatigut meeqqat peqataatinneqarnissaat MIO-p qanoq qulakkeertarpa
18	4.1.3. MIO-p angalanermi nalunaarutaasa allannguutit suut nassatarinikuuai

INDHOLD

3	1. INTRODUKTION
5	2. PRINCIPPER FOR DELTAGELSE OG INDDRAGELSE
6	3. BØRNEKONVENTIONENS KRAV OM INDDRAGELSE
7	MIO's børnesyn
7	Medmenneskelighed
7	Alle børn er unikke individer
8	Børn ved bedst, hvordan det er at være barn
8	Børns meninger er ligeså vigtige som voksnes
8	MIO's tilgang til børn
10	4.1 CASE – MIO'S REJSER
12	4.1.1 Hvordan skabes relationerne og dermed indsigt i børns forståelse af egne forhold
17	4.1.2. Hvordan sikrer MIO, at børnene efterfølgende bliver inddraget, når rejsen er afsluttet og rapporten er skrevet
18	4.1.3. Hvilken ændringer har MIO's rejserapporter så medført

1. ILISARITITSINEQ

Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-mi atulernerata kingorna Meeqqat Pisinnaatitaaffiit Sullissivik MIO 2012-imi pilersinnetarpoq. MIO Meeqqat Illersuisuannit aqunnetarpoq, Allattoqarfimmik tapersorsorneqarluni. Meeqqat Illersuisuat, taamaallunilu MIO Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutaata (Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut) Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarnerulernissaa sulissutigaa, kialsalu isumaqatigiissutip suliniutinut timitalerneqarnissaa, Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu – pingaartumik sumiginnagaasut – ulluinnaanik pitsanngorsaasunik sulissuteqarpoq.

MIO-p sulineranut pingaarutilittut atatillugu, 2015-imiilli Meeqqat Illersuisuat illoqarfinnut nunaqarfinnullu arlalinnut tikeraartarsimavoq, tassani siunertaralugu meeqqat inuusuttullu atugarisaat pillugit oqaloqatiginnissaa aammali meeqqat inuusuttullu pitsaanerpaanik sinaakkuteqarnissannut atatillugu inersimasut oqartusaasullu unammilligassaat periarfissaallu pillugit oqaloqatiginnissaa. Tikeraarnut Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut sinaakkutaavoq, inernerusullu tigussaasut tassaasarpur angalanermi nalunaarutit paasisanik innersuussutinillu imallit. Nalunaarutinik siunertaasut tassaangillat inatsisilerinikkut misissuinerit.

Taamaattumilli tikeraarnerit nalunaarutillu Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi aalajangersakkat siunertarisallu naapertorlugit, Kalaallit Nunaanni meeqqat inuunermi atugaat nalilersussallugu Meeqqat Illersuisuata suliassaatut isigineqassapput. Sulinerup tamatumaa ilaatigut inerneraa, Meeqqat Illersuisuata meeqqat isiginittariaasiannit apeqqutit atuuttut pillugit oqallissaarineq – suliassat Meeqqat Illersuisuannut aamma pingaaruteqarlunnartut.

1. INTRODUKTION

I 2012 blev Børnerettighedsinstitutionen, Meeqqat Pisinnaatitaaffiit Sullissivik MIO etableret efter vedtagelsen af Inatsisartutlov nr. 11 af 22. november 2011 om Børnetalsmand og Børneråd. MIO ledes af Børnetalsmanden, der støttes af et Sekretariat. Børnetalsmanden og dermed også MIO arbejder for at udbrede kendskabet om FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) i Grønland samt konventionen omsættes til konkrete indsatser, som forbedrer dagligdagen for – særligt udsatte – børn og unge i Grønland.

Som et væsentligt led i MIO's arbejde, har Børnetalsmanden siden 2015 gennemført en række besøg til byer og bygder med det formål at komme i dialog med børn og unge om deres vilkår men også for at høre de voksne og myndighederne om deres udfordringer og muligheder i forhold til at give børn og unge de bedste rammer. Rammen for besøgene har været Børnekonventionen og det håndgribelige resultat har været en række rejserapporter med observationer og anbefalinger. Intentionen med rapporterne har ikke været juridiske analyser.

Derimod skal besøgene og rapporterne ses som udtryk for Børnetalsmandens opgave om at vurdere de forhold, børn i Grønland lever under, ud fra bestemmelserne og intentionerne i Børnekonventionen. Dette arbejde har endvidere resulteret i, at Børnetalsmanden har sat aktuelle spørgsmål til debat ud fra barnets perspektiv – opgaver der ligeledes er centrale for Børnetalsmanden.

Allaaserisami matumani Meeqqat Illersuisuata aamma MIO-p pingaarnertut akisussaasuusut, meeqqat aamma inuusuttut peqataatinniarneqarnerannik sulineq nassuiarneqarniarpoq. Matumani siunertaavoq, allanut meeqqat inuusuttullu pillugit sulinermi innuttaasunik peqataatitserusuttunut, periusissanik periarfissanillu nassuiaanissaq.

Allaaserisaq Thomas Trier Hansen-imik allanneqarpoq. Apersorneqarsimasut tassaapput Aviâja Egede Lynge aamma Ellen Bang Bourup.

I denne artikel forsøges kortlagt Børnetalsmandens og MIO's arbejde med at inddrage de primære rettighedshavere, børnene og de unge. Dette med henblik på at redegøre for metoden og de muligheder, der ligger i denne for andre der ønsker, at inddrage befolkningen i arbejdet på børne- og ungeområdet.

Artiklen er skrevet af Thomas Trier Hansen. Interview personer: Aviâja Egede Lynge og Ellen Bang Bourup.

"MIO-p ukioq manna nalunaarusiamini allaaserisaa meeqqat qanoq annertutigisumik sumiginnaaqqanerat. Taamatullu isornartorsiuneq kommunimit tusaanngitsuusaarneqarsimangilaq. Killormuanilli pissutsit isornartorsiorneqartut aaqqiivigineqarnissaanut innersuussutigineqartut arlallit kommunimit malinneqarsimapput."

Sermitisaq/AG netavis
5. december 2017

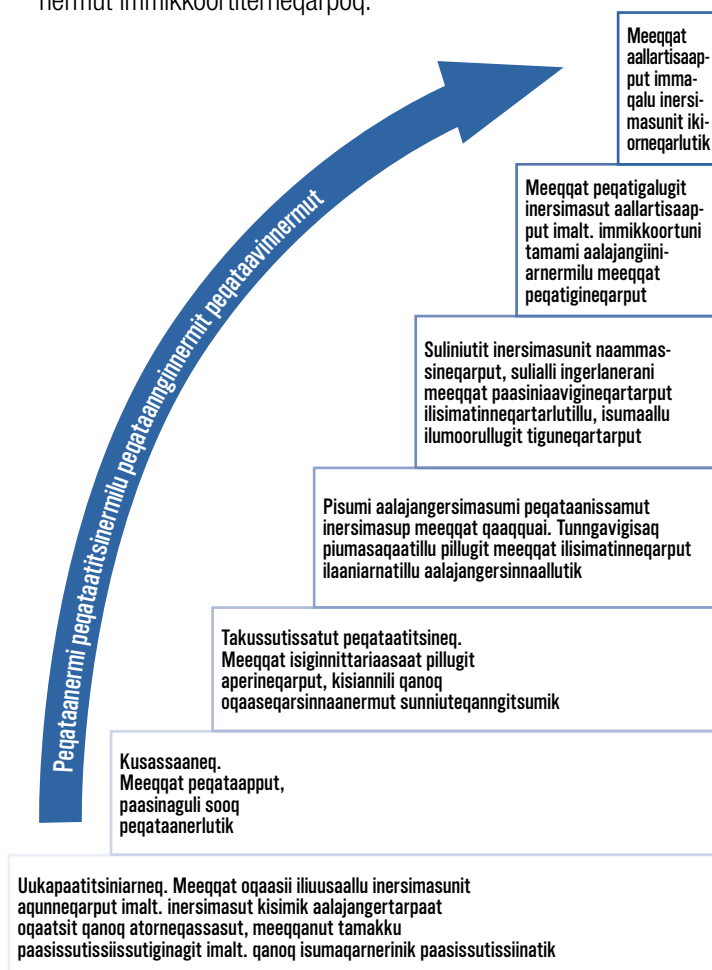
"I en rapport tidligere på året beskrev MIO, hvor alvorligt det stod til for udsatte børn. Den kritik har kommunen ikke siddet overhørig. Tværtimod har kommunen fulgt en række anbefalinger for at rette op på de kritisable forhold"

Sermitisaq/AG netavis
5. december 2017

2. PEQATAANERMUT PEQATAATITSINERMULLU TUNNGAVIIT

Ataatsimut isigalugu pingaaruteqarpoq, meeqqat peqataatinneqalerpata, Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi tunngaviusut aallaavineqarnissaat. Tassa imaappoq, meeqqat peqataanissamut ikiorneqassasut, piginnaataaffimmik piginnittuugamik. Peqataatitsinerup qulakkiissavaa, meeqqat tamarmik immikkoortitaanatik oqaaseqarnissaat, meeqqallu ajornartorsiutit uppernarsarneqarnerannut taamaallaat ilaatinneqarnatik, aamma aaqqiissutinik malittareqqiinermillu oqaasertaliinermut peqataatinneqarnissaat. Assinganik inersimasut aamma oqartussaasut peqataatinneqasapput, akisussaaffimmik piginnittuugamik.

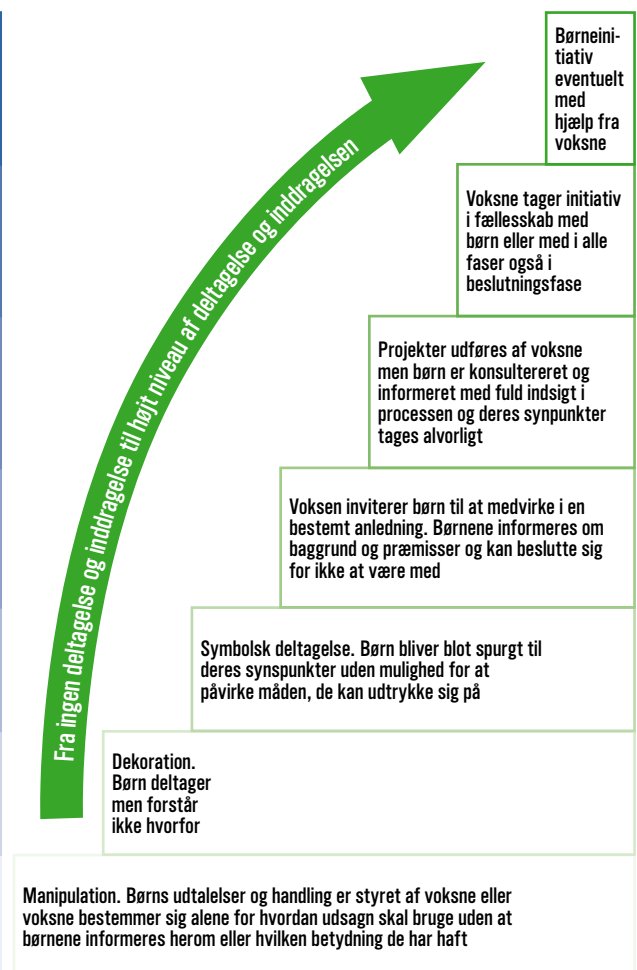
Peqataanermut peqataatitsinermullu ilusilianik assigiinngitsunik peqarpoq. Taakkununga ilaavoq Roger Harts-ip peqataanermut tummeraliaa, tassani peqataaneq peqataaanginnermit peqataavinnermut immikkoortiterneqarpoq.

2. PRINCIPPER FOR DELTAGELSE OG INDDRAGELSE

Overordnet set er det vigtigt, når børn skal inddrages, at man tager udgangspunkt i Børnekonventions principper. Det vil sige, at børn skal hjælpes til at blive inddraget, fordi de er rettighedshaverne. Inddragelsen skal sikre, at alle børn kommer til orde uden forskelsbehandling, og at børn ikke blot bliver en del af identifikationen af eventuelle problemer, men også inddraget i formuleringen af løsninger og opfølgning. Ligeledes må de voksne og myndigheder også inddrages, fordi de er ansvarsindehavere.

Der er forskellige modeller for karakteren af deltagelse og inddragelse. En af disse er Roger Harts deltagelsesstige, der graduerer deltagelse fra ikke-deltagelse til reel deltagelse.

3. PEQATAATITSINERMUT MEEQQAT PILLUGIT ISUMAQATIGIISUMMI PIUMASAQAATIT

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut tunngavinnik ersarissunik 4-nik tunngaveqarpoq, matuma ataani meeqqap isummersinnaaneranut ataqqinnineq. Matumani ilaavoq, meeqqamat tunngasunik aalajangiinernut atatillugu meeqqap tusarniartarnissaa. Tunngavik tamanna aamma atuuppoq, assersuutigalugu nunaqarfimmi, illoqarfimmi imaluunniit nunami meeqqanut eqimattanut atatillugu kiisalu meeqqanut tamanut ukiui apeqqutaatinngit tunngaviumik atuulluni. Tunngavik aamma Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni ersersinneqarpoq, tamatumani inatsisip qulakkiissamagu, oqallinnermi peqataanissamat kiisalu inuiaqatigiinni ineriartornermut sunniuteqarnissamat pitsaaneruumik meeqqat periarfissinneqarnissaat, soorlu aamma allassimasoq, meeqqat Meeqqat Illersuisuata sulineranut peqataatinneqarnissaat.

Meeqqanik peqataatsitsineq Meeqqat Illersuisuata pingaarnertut ukkatarigaluaraa, aamma pingaaruteqarpoq inersimasut peqataatsisallugit, meeqqat atugassarititaat kiisalu aaqqiissutaasinnaasut paasinialugit isumaat tusassallugit. Isiginnittariaasaq tamanna aamma Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi ersersinneqarpoq. Tassani ilaatigut allassimavoq, meeqqap perorsarnissanut ineriartortinnissaanullu angajoqqaat pingaarnertut akissusaasuusut.

Peqataatitsinermut tunngavik assigiinngitsutigut assigiinngitsumillu sunniuteqartumik atuutsinneqarsinnaavoq. Peqataatsitsineq ilaatigut aatsitassarsiornermi suliniutinut imaluunniit inatsisinut nutaanut atatillugu oqallisigineqartarpoq, tassani innuttaasunik ataatsimiititsinerit ingerlanneqarsimasut imaluunniit tusarniaanerit peqataatitsinnginnerannik isornartorsiorneqartarlutik. Peqataatsitsineq arlaalluunniit toqqaraanni, anguniagaassaaq, peqataatitseriaaseq tulluurtuullunilu sunniuteqarluurtuussasoq.

3. BØRNEKONVENTIO- NENS KRAV OM INDDRAGELSE

Børnekonventionen er baseret på 4 gennemgående principper, herunder respekten for barnets synspunkter. Heri ligger ikke blot, at barnet skal høres i forhold til konkrete afgørelser, der vedrører barnet. Det er også et princip der gælder i forhold til en gruppe af børn, eksempelvis i en bygd, by eller land og princippet gælder for alle børn uanset alder. Princippet er også kommet til udtryk i Inatsisartutloven om Børnetalsmanden og Børnerådet, idet loven skal sikre, at børn gives bedre muligheder for at deltage i debatten og påvirke samfundsudviklingen, ligesom den foreskriver, at børn skal inddrages i Børnetalsmandens arbejde.

Selvom inddragelse af børnene er Børnetalsmandens centrale fokus, er det også vigtigt at inddrage de voksne og deres synspunkter for at forstå børnenes vilkår og mulige løsninger. Dette perspektiv er også kommet til udtryk i Børnekonventionen. Det hedder således blandt andet, at forældrene har hovedansvaret for barnets opdragelse og udvikling.

Princippet om inddragelse kan udmøntes på forskellig vis og af varierende effektivitet. Inddragelse bliver nogle gange debatteret i forbindelse med råstofudviklingsprojekter eller ny lovgivning, hvor der rejses kritik af afholdte borgermøder eller høringsprocesser for ikke at være inddragende. Uanset hvilken form for inddragelse man måtte vælge, så må målet være, at inddragelsesmetoden er egnet og effektiv.

MIO'P MEEQQANIK ISIGINNERIAASIA

Roger Harts-ip peqataanermut tummeraliaa eqqarsaatigalugu, MIO-p anguniagaraa meeqqat peqataanissaat peqataatinneqar-nissaallu sapinngisamik annertunerpaaq angussallugu, taa-maasillunilu peqataanermut peqataatitsinermullu Meeqqat pillu-git Isumaqtigiisummi piumasaqaatip eqquutsinnissaa. MIO meeqqanik isiginnittariaaseq, meeqqat tamarmik naleqarnerat aallaavigalugu taamaasilluni sulisarpoq, tamanna MIO-p suleri-aasiani tunngaviusutigut ersersinneqarpoq:

INUPPALAASSUSEQ

MIO-mi inuk inuttut salliutitaraarput. Taamaammat inoqatigut – meeqqat, inuusuttut inersimasullu – inuttut isumassuillutalu naapittarpagut. Suliassagut maniguulluta suliarisarpagut mee-qqallu namminneq tunngavigisaat malillugit naapittarlugit.

MEEQQAT TAMARMIK ASSEQARATIK IMMIKKUULLARISSUUPPUT

Meeqqat tamarmik asseqaratik immikkuullarissuupput, qanoq it-tuunertik pigiinnassallugu pisinnaatitaaffigaat. MIO-mi inuit ta-maasa assut ataqqivagut, meeqqallu tamaasa assigiimmik nale-qartutut isigalugit. Meeqqat inissisimanerat paasisaqarfigerusut-tarpaput ataasiakkaanullu naleqqussartarluta; taamatuttaaq na-jugarisaannut aamma naleqqussarniartarpugut.

MIO'S BØRNESYN

Set i lyset af Roger Harts deltagelsesstige, er ambitionen fra MIO at sigte mod så høj en deltagelse og inddragelse af børnene som muligt og dermed også opfylde Børnekon-ventionens krav om deltagelse og inddragelse. MIO arbej-der derfor ud fra et børnesyn om, at alle børn er værdiful-de, hvilket er kommet til udtryk i nogle grundlæggende principper for MIO's tilgang:

MEDMENNESKELIGHED

I MIO er vi først og fremmest mennesker. Derfor møder vi vores medmennesker – børn, unge og voksne – med men-neskelig kontakt og omsorg. Vi går ydmygt til vores opgave og kommer barnet i møde på barnets egne præmisser.

ALLE BØRN ER UNIKKE INDIVIDER

Alle børn er unikke individer og alle har ret til at være, som de er. I MIO har vi stor respekt for det enkelte individ og anser alle børn for at være lige meget værd. Vi forsøger at få forståelse for barnets situation og tilpasser os til det enkelte individ; ligesom vi søger at tilpasse os det enkelte barns bosted.

MEEQQAT NALUNNGINNERUAAT MEERAANEQ QANOQ ITTUUNERSOQ

MIO-mi sulinitsinni meeqqat namminneq misigisaat tunngavigisarpagut. Meeqqat sinnerlugit oqaaseqartarpugut, meeqqallu peqataatinneqartarnerat sulinitsinni pingaaruteqartumik tunngavigineqassasoq isumaqarluta. Periutsit assigiinngitsut atortarpagut, atortussallu tigussaasut atorlugit meeqqat inissisimaviini naapinnissaat anguniartarlugu. Meeqqat meeraapput, inissisimaffigisaallu tunngavigalugit naapinneqassallutik.

MEEQQAT ISUMAAT INERSIMASUT ISUMAATTULLI PINGAARUTEQARTIGAAT

Meeqqat inerisimassusiat apeqqutaatinnagu isumaat inersimasut isumaattulli pingaaruteqartigaat. Meeqqat namminneq killigititaat, pisariaqartitaat misigissusaallu ataqqivagut. Meeqqat oqariatuutaat pissusilersomerat isumaallu kikkut tamarmik ataqqissaavaat.

MIO'P MEEQQAT PILLUGIT SULERIAASIA

Meeqqat inuusuttullu inuunerminni tunngavissaqarnissaat MIO-mi kissaatigaarput. Meeqqanut aqutissiuuunissarput, ilitersuisuunissarput nassuiaassisuunissarpullu kissaatigaarput. Tatiginassuseqarluta naleqartitatta pitsaassusaat illersorlugu ataqqeqatigiillutalu sulivugut, meeqqallu namminneq killigititaat ataqqilugit. Suliatsinnik ilisimaarinnilluta suleriaaseqarpugut meeqqallu inuppalaarluta naapittarlugit.

BØRN VED BEDST, HVORDAN DET ER AT VÆRE BARN

Alt, hvad vi laver i MIO, er baseret på børns egne oplevelser. Vi er børnenes stemme og anser inddragelse af børn, som en vigtig forudsætning for vores arbejde. Vi anvender forskellige metoder og visuelle redskaber til at møde børn i børnehøjde. Børn er børn og børn skal mødes, der hvor de er.

BØRNS MENINGER ER LIGESÅ VIGTIGE SOM VOKSNES

Uanset alder og ståsted er barnets stemme lige så vigtig som den voksnes. Vi respekterer barnets egne grænser, behov og følelser. Barnets stemme, holdninger og meninger skal respekteres af alle. Når børn har rettigheder, betyder det ikke, at børn kan bestemme, men det betyder, at voksne skal huske at spørge børn om, hvad de synes.

MIO'S TILGANG TIL BØRN

I MIO ønsker vi at give børn og unge et ståsted. Vi ønsker at være vejviseren og vejlede og guide børn og unge. Vi bygger vores arbejde på tillidsfulde relationer med høj troværdighed og værner om vores integritet, ligesom vi respekterer barnets egne grænser. Vi har en professionel tilgang til vores arbejde og møder barnet i medmenneskelig kontakt.

4. PEQATAATSITSINERMIK MIO'P MISILITTAGAI

Meeqqat isumai pillugit peqataatsinermut atatillugu MIO assigiingitsorpassuartigut suliaqarpoq. Assersuutigalugu pisunut assigiingitsunut atatillugu pisinnaavoq, soorlu 2018-imi upernaakkut Inatsisartunut qinersinermi, tassani MIO-p meeqqat kissaataat katersorlugillu politikernut ingerlateqqippai. Aamma inersimasunut ilitsersuusiortoqarsinnaavoq, meeqqat inuunerannut tunngasunik aalajangiisoqalernermi meeqqat qanoq peqataatinneqarsinnaanerannut tunngasunik.

Plsuni allani meeqqat inuusuttullu inuunerat pillugu MIO saqqummersitassanik suliaqartarpoq. Saqqummersitat soorlu 2012-imi nalunaarusiaq Inuk inuuvoq qanorluunniit mikitigigaluaruni, tassani angelarsimaffiup avataani inissinneqarsimaneq pillugu meeqqat oqaluttuartinneqarput. Saqqummersitaq alla tassaavoq MIO'p Meeqqat apersornerisigut nalunaarusiaa Internetsi imatut atortarpaat, atuartut 910-t, nukappiaqqat nivarsiaqqallu aamma 6. aamma 7. klassit peqataaffigisaannik apeqqutinik akisassiornikkut atuartut misilittagaannik aallerfiusoq. Ilanngullugu qppersagaaqqat saqqummersinneqartarput, assersuutigalugu Inersimasunut siunnersuutit pitsaasut – Anaana ataatalu najugaqatigiikkunnaalerpata aamma Imminut toquttarneq pinaveersaartinniarlugu, meeqqanik inuusuttunillu apersuinernik tunngaveqartut.

Tamatuma saniatigut 2015-imiilli Kalaallit Nunaata immikkoortuinit assigiingitsunit angalanermi nalunaarusianik 4-nik suliaqartoqarnikuuvoq, tassani angalanermi nalunaarutinut aalajangersimasunik immikkoortutut ilaasarpog meeqqat oqariartuutaat pillugit, nalunaarusiaq immikkut ittoq imaluunniit nalunaarusiami immikkoortoq immikkut ittutoq, annertunerpaamik meeqqanik oqaasertalersorneqartoq, meeqqanik oqaloqateqarnerit imaluunniit sammisaqartitsinerit aallaavigalugit.

4. MIO'S ERFARINGER MED INDDRAGELSE

MIO arbejder på mange forskellige planer i forhold til inddragelse af børns synspunkter. Det kan eksempelvis være i forbindelse med bestemte lejligheder, som ved valget til Inatsisartut i foråret 2018, hvor MIO havde indsamlet og viderefundet børns ønsker til politikerne. Det kan også være ved at lave vejledninger til voksne om, hvordan børn kan inddrages i beslutninger, der omhandler deres eget liv.

I andre tilfælde udarbejder MIO publikationer om børn og unges tilværelse. Publikationer som 2012 rapporten Et Menneske Er Et Menneske – Lige Meget Hvor Lille Det Er, hvor børn fortalte om det at være anbragt uden for hjemmet. En anden publikation er MIO's Børnepanelrapport Sådan bruger du Internettet, der gennem et spørgeskema til 910 elever, fordelt på drenge og piger og 6. og 7. klasser indhentede elevernes erfaringer. Endvidere publiceres pjecer som eksempelvis Gode råd til voksne – Når mor og far ikke længere skal bo sammen og Forebyggelse af selvmord, der er baseret på interviews med børn og unge.

Herudover er der siden 2015 udarbejdet 4 rejserapporter fra forskellige dele af Grønland, hvor en fast del af rejserapporten har været enten en særskilt rapport eller et særskilt afsnit i rapporten om børnenes budskaber, formuleret i det væsentligste af børnene udtrykt, gennem samtaler eller aktiviteter med børnene.

"Partiit

qineqqusaartunullu amerlasuunut meeqqat inuusuttullu qineqqusaarnermi sammisaapput pingaaruteqartut. Taamaattumik tulluarpoq, qineqqusaarnermi suut qaqilerneqarnissaat pingaaruteqarnerisut meeqqanut apeqqutiginnissaat. Taakkumi pineqarput. Tamatumalu saniatigut meeqqat inuusuttullu namminiussusaannut ataqinassusaannullu ataqqinninnertut takutitsineruvoq

Meeqqat Illersuisuat Aviája Egede Lyngø

"For mange partier og

valgkandidater er børn og unge et vigtigt valg-øme. Derfor er det naturligt at spørge, hvad børnene selv mener er vigtigt at bringe ind i valgkampen. Det er jo dem, det handler om. Dernæst er det også en måde at vise respekt for børn og unge og tage hensyn til deres integritet og værdighed"

Børnetalesmand Aviája Egede Lyngø

4.1 CASE – MIO’P ANGALANERI

Angalanerit MIO-mut iluaqutissat pingaarnerpaat ilagaat, tassani meeqqat najukkami inuiaqatigiinni inuunerminnut isiginnittaasiat tusarniarneqartarput kingornalu ima erseqqissarneqartarlutik, isummat taakku ulluinnarni inersimasunut aalajangiisartunullu atorsinnaangortinneqarlugit.

Angalanernilli siunertaq arlariinnik tunngaveqarpoq. Amerlanerpaat angalanerit Meeqqat Illersuisuata angalanermi nalunaarusiaanut, maannamut annertuumik oqallitsisisuusunut, pissutsit qulaajarneqartut pillugit atassuteqartittarpaat.

Nalunaarusiat imarisaasa saniatigut, aamma paasissallugu pingaaruteqarpoq, nalunaarutit meeqqat oqariartuutaannik uummarissaasoq sullissivik aqputigalugu – Meeqqat Illersuisuat – Inatsisartunit pilersinneqartoq. Taamaasilluni qulakkeerneqarpoq, meeqqat oqariartuutaat tammaannassanngitsut, Meeqqat Illersuisuata inatsisit naapertorlugit meeqqat oqariartuutaat piviusumik iliuseqarninngortinnissaanut tapersiinissamut pisussaataammat.

Nalunaarusianilli allanneq, meeqqat inuuneranni pissutsini allanguinissamut tapersiisussat kisimik siunertaanngillat. Meeqqat illersuisuatalu akornanni kiisalu inersimasut imaluunniit ikiortasut aamma Meeqqat Illersuisuata akornanni tatigeqatigiinnermik pilersitsinissaq aamma siunertaavoq. Tamanna pissaaq meeqqat inersimasullu akisussaasut avatangiisianni naapinnerisigut, kiisalu taakku isiginninnerannik tunngaveqartumik meeqqat inersimasullu atassuteqarnerat paasissallugu. Taama itnunik atas-

4.1 CASE – MIO’S REJSER

Rejser er et af de væsentligste redskaber for MIO for, at høre børn i et lokalsamfund om deres syn på deres eget liv og efterfølgende formulere dette på en sådan måde, at voksne og beslutningstagere kan bruge disse synspunkter i det daglige.

Formålet med rejserne er dog flerleddet. De fleste associerer rejserne med Børnetalsmandens rejserapport, som hidtil har skabt stor debat på grund af de forhold, der afdækkes.

Udover selve indholdet af rapporterne, så er det også vigtigt at forstå, at rapporterne giver liv til børnenes stemme gennem en institution – Børnetalsmanden – som er etableret af Inatsisartut. Dermed sikres det, at deres stemme ikke blot forsvinder, da Børnetalsmanden er forpligtet i medfør af lovgivningen til at bidrage til at omsætte deres stemme til konkret handling.

Formålet er dog langt fra alene at skrive rapporter, der skal bidrage til ændringer i børns forhold. Formålet er også at skabe et tillidsforhold mellem børn og deres talsmand samt mellem voksne eller ressourcepersoner og Børnetalsmanden. Dette ved at møde børnene og de ansvarlige voksne i deres omgivelser, og forstå børnene og de voksnes forhold baseret på deres observationer. Uden disse

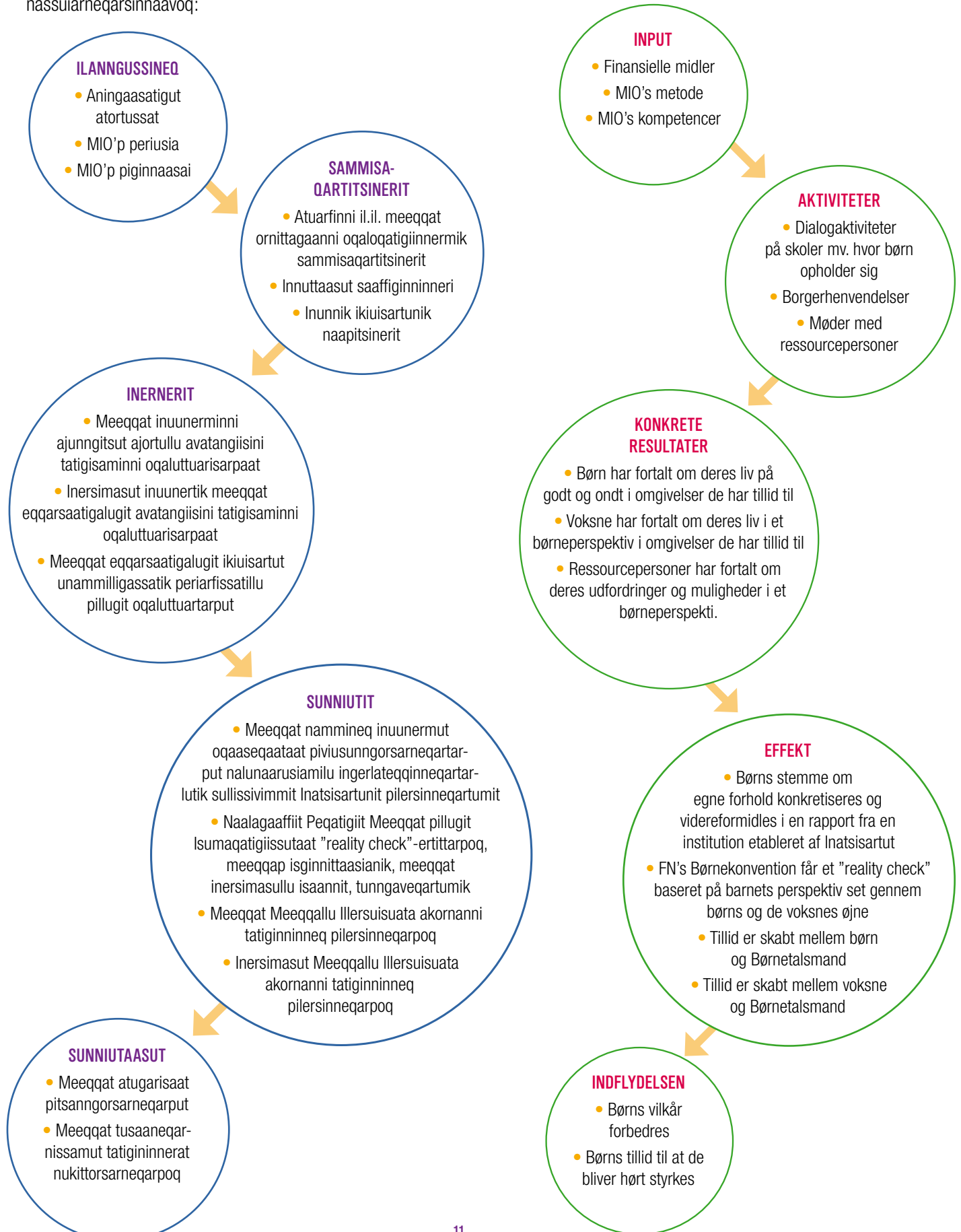

suteqanngikkuni Meeqqat Illersuisuata nalunaarusiat suliarisin-naassanngikkaluarpai imaluunniit tamatuma kingorna politikertit oqartussaasulluunniit sunniivigisinnaanaviannngikkaluarlugit.

relationer ville Børnetalesmanden hverken kunne udarbejde rapporterne eller påvirke politikerne eller myndigheder efterfølgende.

Angalasarnerit pillugit tunngaviummik eqqarsartaaseq tulliuuttut nassuiarneqarsinnaavoq:

Tankegangen bag rejserne kan beskrives på følgende vis:

4.1.1 ATASSUTEQAAIT QANOQ PILERSINNEQARTARPAT, TAAMAASILLUNILU MEEQQAT NAMMINNEQ PISSUTSINIK PAASINNITTAASIANNUT PAASISAQARTOQARTARPA

Suliffeqarfeeqqatut killilimmik missingersuutilittut kiisalu Nuummi tunnngaveqartutut MIO-p unammilligassariuaannarpaa, nunami meeqqanik attaveqarniarneq. Inuit attaveqaaqatigiiffii atassuteqarnermut annertuumik pingaaruteqarput, MIO-lu 8.400-t missaanik malinnaavigineqarpoq. Taamaattoq angalanernut atatillugu meeqqanik inersimasunillu soqutiginnitsisinissamut peqataatitsinissamullu MIO-p pilersaarusioneranut periusaanullu annertuumik piumasaqaateqarpoq.

Taamaattumik angalanerit nunap ilaani nalaatsornerinnaaneq ajorput, kisiannili angalanerup sionratigut, angalanermi kiisalu angalanerup kingorna ilusilersorneqarlutik pilersaarusionerqaqqinnaartarput. Angalaneg sioqqullugu pilersaarusionermit ilaavoq sumiiffimmi inunnik ikiortaasunik kinaassusersiineq aamma peqataatitsineq, suleqatigiinnik ataatsimoortitsinissamut isumaliutersuutit kiisalu inersimasut ikiortaasartut, inuit attaveqaaqatigiiffii, sumiiffimmi radiokkut nalunaarutit aamma plakatinik allagarsiinerit atorlugit angalanissaq pillugu meeqqanut paasissutissiineq.

Angalanerit periusit pingasut atorneqartarput:

Meeqqat atuarianniittunik oqaloqateqarneq sammisaqartitsinerlu, taakku 1. klassinit 10. klassinoortuusinnaapput, ilanngullugit specialklassit aamma elevhjemmit.

Sammisaqartitsinerit piffissap ingerlanerani allanngoriartarput. 2015-imi pingaarnertut periusaavoq, Meeqqat Illersuisuannut meeqqat, meeqqatut qanoq inuunerminnik isiginninnertik pillugu titartaanissamut aamma allannissamut periarfissinneqartarnerat. Kingorna periutsit allat arlallit atulernerqarput soorlu: sammisaqartitsinerik aallartitsinertut MIO-mi sulisut namminneq meeraanerminnik oqaluttuaannik atuneq; ammasumik apeqquutit tarrarsortitsisartut; eqimattakkaarluni aamma ataasiakkaarluni sammisaqartitsinerit; imaluunniit peqqissutsimut stafeti, tassani peqqissusermi pineqarluni, meeqqat inuunerat peqqinnartoq suunersoq, imaluunniit toqqissisimaneq pillugu meeqqanik workshopertitsineq. 2017-imiilli pingaartinneqarpoq, meeqqanik sammisassaqaartitsinerti nalilerneqartarnissaat.

Meeqqat titartaanissamut imaluunnit allagaqarnissamut kajumisarneqaraangata, pingaartinneqartuaannarpoo kinaassutsimik isertuussiffiusinnaanissaa. Tassa imaappoo, titartakkamik imaluunniit allakkamik tunniussinermi meeqqap atini allattariaqanngikkaa, imaluunniit tunniussinermi nalunaarsorneqassanngitsooq.

4.1.1 HVORDAN SKABES RELATIONERNE OG DERMED INDSIGT I BØRNS FORSTÅELSE AF EGNE FORHOLD

Som en lille organisation med et begrænset budget og baseret i Nuuk vil MIO altid være udfordret på den umiddelbare kontakt med børn rundt omkring i landet. Sociale medier spiller en stor rolle i kontakten og MIO har da også omtrent 8.400 følgere. Alligevel stiller det store krav til MIO's planlægning og metode for at formå at engagere og inddrage børn og voksne i forbindelse med rejserne.

Rejserne er derfor ikke tilfældige besøg til en del af landet, men nøje planlagte efter en skabelon for processen forud, under og efter rejsen. Planlægningen forud for rejsen omfatter identifikation og inddragelse af lokale voksne resourcepersoner, overvejelser om teamsammensætning samt information til børn om den kommende rejse via de voksne resourcepersoner, sociale medier, lokale radio-meddelelser og plakatoslag.

Rejserne omfatter 3 niveauer af metode:

Dialog og aktiviteter med børn i folkeskolen, hvilket kan være fra 1. til 10. klasse, inkl. specialklasser samt elevhjem.

Aktiviteterne har ændret sig over tid. Tilbage i 2015 var den primære metode, at børnene havde mulighed for at tegne og skrive breve til Børnetalsmanden, om hvordan de så deres liv som barn. Senere er der taget en række andre yderligere metoder i brug så som: brug af MIO medarbejders egne historier fra de selv var børn som åbning på aktiviteterne; åbne refleksions-spørgsmål; gruppe- og individuelle aktiviteter; eller en sundhedsstafet, hvor sundhed omhandler, hvad der er et sundt børneliv, eller workshop med børn om tryghed. Siden 2017 er der også lagt vægt på at evaluere aktiviteterne med børnene.

Når børnene opfordres til at tegne eller skrive breve, lægges der vægt på at det altid sker anonymt. Det vil sige, at barnet hverken skal skrive sit navn på tegningen eller brevet, der bliver afleveret, eller i øvrigt bliver registreret ved afleveringen. Aktiviteterne foregår altid med klasselæreren, mens MIO's medarbejdere fordeler opgaverne mellem dem, således at en af dem forklarer øvelserne, mens den

Sammisaqartitsinerit klasselærip najuunnerani ingerlanneqartu-aannarput, MIO'mi sulisut suliaassanik agguasarput, sulisup aappaata suliaassat nassuiartarpai, aappaatalu meeqqat nakkutigisarlugit. Nakkutilliisoq immikkut pingaarutilimmik suliaqartarpoq, meeqqat arlallit isitik timertillu atorlugu attaveqartarmata, annikinerusumillu oqalunnikkut attaveqartarlutik.

Innuttaasut saaffiginnissutai, meeqqat aammali inersimasut saaffiginnissinnaapput tusarnaaneqarniarlutik imaluunniit siunnersorneqarniarlutik. Tamanna kinaassutsimik isertuussilluni pisinnaavoq, najukkamilu atuarfimmi pikkajulluni. Innuttaasumik oqaloqateqarnermi sumiiffimmik attuumassuteqanngitsumik toqqaaneq pingaaruteqarpoq, innuttaasut kinaassutsimik isertuussillutik saaffiginnissinnaanerannut.

Oqaluttuanik pitsaanngitsunik katersinissaq siunertaanngilaq, ki-siannili inuit qanoq misiginerisa tusarnaarnissaat siunertaalluni. Saaffiginnissutit amerlanerpaartaat meeqqaneersuusarput. Saaffiginnissutit naalisaasoqarneq ajorpoq, pingaarutilinnilli naamattuinermi eqqaamassutissanik allattoqartarluni.

Saaffiginnissutit amerliartuaarnerat pissutigalugu, MIO-p suleriaaseq aaqqissuussimavaa, taamaasilluni maanna nalunaarsu-isoqartalernikuulluni oqaloqatigiinnissamullu piffissamik paasisutissiiffiqeqartalerluni. Tamanna aamma isumaqarpoq, oqaloqatigiinnernut tamanut MIO-p sulisunik marlunnik peqataatitsisarunnaarnikuuneranik. Maanna agguallugit pineqartarput, soorlu aamma oqaloqatigiinnerit piffissaat killilerneqartartoq, taamaasilluni innuttaasunut atatillugu naatsorsuutaasunut tulluarsaalluni.

Piffissarisamut sanilliullugu innuttaasut amerlavallaarpata, MIO-mut oqarasuaatikut attaveqarnissamik periarfissinneqassapput, aammali ilaanni pisarpoq, piffissaliussat imaluunniit sumiiffissaasut avataanni MIO-p sulisuisa meeqqanit ujartorneqartarneri, MIO-llu taamaattoqarnerani oqaloqatiginnittarneri.

Angalanermi kingullermi 2017-imi Qeqqata Kommunianut, matuma ataani Atammimmut, Napasumut, Maniitsumut, Kangaamiunut, Sisimiunut, Sarfannguanut aamma Itillimut, inuit 296-it (matumani meeqqat 168-t) MIO-mut saaffiginnippat angalanermi ulluni 15-imi takissuseqartumi. Taakku Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu, kommunimi innuttaasut 7-it sinnerlugit ukiullit 3,5 %-igivaat. Kisitsisit paasissutissat taakku malillugit 2017-imi julimi meeqqat 7-16-inik ukiullit 1.329-upput kiisalu inuit 17-26-nik ukiullit 1.438-ullutik. Meeqqat taakku 168-it, saaffiginnittut, kommunimi tamarmi meeqqat katillugit 10 %-iisa missiliorpaat.

anden observerer børnene. Observatøren spiller en særdeles vigtig rolle, da flere børn kommunikere gennem øjne og kropssprog, og i mindre grad med det mundtlige.

Borgerhenvendelser, hvor børn men også voksne kan henvende sig for at blive lyttet til eller rådgivet. Dette kan ske anonymt og foregår typisk på den lokale skole. Valget af et neutralt sted for afholdelse af borgersamtale er afgørende for, at folk kan henvende sig anonymt.

Målet er ikke at indsamle negative historier, men alene at lytte til, hvordan folk har det. Størstedelen af henvendelserne kommer fra børn. Der skrives ikke referat fra henvendelserne men notater, hvis der er væsentlige observationer.

På grund af det stigende antal henvendelser, har MIO nu systemiseret processen, således at man kan registrere sig og få oplyst en tid for samtalen. Det har også betydet, at MIO ikke længere har to medarbejdere med til hver samtale. Derimod fordeler man dem mellem sig, ligesom man har et sluttidspunkt for samtalerne for derved at forventningsafstemme i forhold til borgerne.

Hvis der er flere borgere end tiden tillader, vil de få mulighed for at kontakte MIO telefonisk, men det hænder også, at MIO's medarbejdere bliver opsøgt uden for de angivne tider eller sted af børn og MIO alligevel tage en snak med dem.

Ved den seneste rejse i 2017 til Qeqqata Kommunien, herunder Atammik, Napasok, Maniitsoq, Kangaamiut, Sisimiut, Sarfannguit og Itilleq, henvendte 296 personer sig (heraf 168 børn) til MIO i løbet af de 15 dage rejsen varede. Dette svarer til ca. 3,5 % af befolkningen over 7 år i kommunen, ifølge Grønlands Statistik. Ifølge samme statistik var der i juli 2017 1.329 børn i alderen 7-16 år og 1.438 personer i alderen 17-26. De 168 børn, der henvendte sig, svarer til ca. 10 % af det samlede antal børn i hele kommunen.

Inunnik ikiuisartunik oqaloqateqarneq, tassani MIO-p najukami pissutsit pillugit inuit ikiuisartut attuumassuteqartut oqaloqatigisarpai. Taakku nalinginnaasumik oqaloqatigiinnernik aallaaveqartarput.

Innuttaasut saaffiginnissutaasa amerlassusaannut kiisalu meeqqat, atuarfimmi oqaloqatigiinnernik sammisaqartitsinerni peqataasut amerlassusaannut naleqqiullugu, meeqqat nammineq paasinnittariaasiannik inuuneranni pissutsinik paasiniaanermut MIO-p tungavigisaa qajannaalluinnarpoq.

MIO-p tatiginninnermik pilersitsisinaanera meeqqanik, inuusuttunik inersimasunillu meeqqat inuunermi atugaat pillugit oqaloqatiginnilersinaanera paasiniaaraanni, MIO-p oqaloqatigiinnermi tungavii aallaavigineqartariaqarput:

Ilisimasaqassuseq piginnaasallu ataatsimoortillugit. MIO-mi suleqatigiit minnerpaamik marlukkaartuaannarput, tassani ataaseq (Meeqqat Illersuisuat) antropologiimi tunuliaqutaqarluni aappaalu perorsaanermik tunuliaqutaqarluni. Tamatuma nassata-
raa, pissutsinik takunnissinnaanermik aamma malugisaqarsinnaanermik piginnaasaqarneq kiisalu, sumiiffimmiinnermi pisariaqartitat naapertorlugit suleriaatsinik allannguisinnaanermik, ineriartortitsisinnaanermik imaluunniit atuisinnaanermik piginnaasaqarneq.

Dialog med ressourcepersoner, hvor MIO drøfter lokale forhold med relevante ressourcepersoner. Dette foregår som udgangspunkt som klassiske samtaler.

Målt på antallet af borgerhenvendelser og det antal af børn, som deltager i dialogaktiviteter på skolerne, er MIO's grundlag for forståelsen af børns forhold baseret på børnenes egen forståelse ganske robust.

For at forstå MIO's evne til at skabe tillid og komme i dialog med børn, unge og voksne om børns forhold må der tages udgangspunkt i MIO's principper for dialogen:

Kombination af viden og kompetencer. MIO's team består altid af mindst to personer, hvoraf den ene (Børnetalsmanden) har en antropologisk baggrund og den anden en pædagogisk. Dette medfører, at man evner at observere og absorbere indtryk samt at ændre, udvikle eller anvende metodetilgange mens man er på stedet afhængigt af behov.

Periutsit ataatsimooritillugit. MIO-p periutsit pingasut ataatsimooritillugit atortuassavai (sammisaqartitsinerit, innuttaasut saaffigininneri aamma inunnik ikiuisartunik oqaloqateqarnerit), taakku immikkut pissutsinik takunnissinnaalersitsisarmata, aammali imminnut tapertariillutik. Ilaanni pisoqarsinnaavoq, meeraq atuarfimmi sammisaqarnermi oqaasinnguissaminut saperluni, kingornali innuttaasut saaffiginnissuteqarsinnaanerani.

Inooriaatsinik aamma peqatigiilluni inooriaatsinik atu-aaneq. MIO-p piffissaqarfigisarpaa nukissaqarfigisarlugulu, meeqqat atassuteqaataasalu najugaanni peqataanissaq. Taamaasilluni najukkami assersuutigalugu illoqarfimmi, nunaqarfimmi, elevhjemmimi imaluunniit atuarfimmi atassuteqaatit suut piunersut takuneqarsinnaalersarlutik. Tamanna aamma isumaqarpoq, MIO-p inuit akornaanniittarnerani, najukkami kalaalimineerniarfimmukartarnerani, kaffisortitsisunut orniguttarnerani imaluunniit najukkami inunnik allatigut attaveqartarnerani. Tamakku nalunaarusiornissaq assigisaaluunniit siunertaralugit pineq ajorput, kisiannili najukkami pissutsit, sumiiffinni ungasinngikkaluartuniluunniit anertuumik assigiinngissuteqarsinnaasut paasiniarlugit taamaallaat pisarlutik.

Qanilaassuseq, naligiinneq aamma ataqqinninneq. MIO sulineri tunngavigaa, meeqqat (aamma inersimasut) tunuliaqutaq apeqqutaatinnagu, periarfissinneqaraangamik namminneq atukaminnik nammineq nassuiaassilluarnerpaajusartut. Tamanna aamma isumaqarpoq MIO-p inunnik apersuisannginnerani, kisiannili meeqqat atugaanik paasinninnissamut sinaakkutaasut iluanni tusarnaartarluni, soorlu aamma MIO meeqqanik ilinniartitsineq ajortoq, kisiannili meeqqat sammisaqartinnerisigut meeqqat atugaat pillugit oqaluttuarterarai. Meeqqanik sammisaqartitsinerit naammassineqartuaannarput MIO-p meeqqat ataasiakkaat peqataarusunnerat pillugu pingaartinnerani ataqqinninneranillu oqaaseqarnermik.

Piffissaq, soqutiginninneq aamma naleqqussarsinnaassuseq. Meeqqat imaluunniit inersimasut oqaluttuarneranni tusarnaarnissamut piffissaqarneq aamma najuutivissinnaaneq pingaaruteqarluinnarpoq. Meeqqat aamma inersimasut attaveqannginnerminni tatiginninnermillu pilersitsinnginnermi "MIO misisoqqaartarpaat". MIO-mut tatiginninnermut piumasaqaataavoq piffissaq najuunnerlu.

Soqutiginnissuseq ersersinniarlugu, oqaloqatigiinnerni MIO-p ikiuit elektroniskiusut atorneq ajorpai. Saaffiginnissutit amerlaval-

Kombination af metoder. MIO vil altid anvende en kombination af de tre metoder (aktiviteter, borgerhenvendelser og dialog med ressourcepersoner), fordi de hver især kan give indblik i forholdene, men de supplerer også hinanden. Derved kan der være situationer, hvor et barn er bange for at udtrykke sig under aktiviteter i skolen, men efterfølgende henvender sig som en borgerhenvendelse.

Aflæsning af kulturelle koder og den kollektive kultur. MIO investerer tid og energi i at være tilstede, der hvor børnene er og hvor deres relationer er. Hermed opnås indsigt i hvilke relationer, der findes lokalt eksempelvis i en by, en bygd, et elevhjem eller en skole. Det betyder også, at MIO går rundt blandt folk, kommer på det lokale bræt, går til kaffemik eller på anden vis kommer i kontakt med folk lokalt. Det sker ikke med henblik på at udarbejde en rapport eller lignede, men alene for at forstå lokale forhold, der være meget forskellige selv inden for mindre geografiske afstande.

Ydmyghed, ligeværd og respekt. MIO arbejder ud fra præmissen om, at børn (og voksne) uanset baggrund er bedst til at forklare om deres egne forhold, når de får mulighed for det. Det betyder også at MIO ikke interviewer folk, men lytter til dem inden for rammerne af at få indblik i børns forhold, ligesom MIO ikke underviser børn, men lader børn fortælle eller udtrykke sig om deres forhold som de ser dem gennem aktiviteter. Aktiviteter med børn afsluttes altid med MIO udtrykker sin værdsættelse og respekt for, at det enkelte barn ville deltage.

Tid, opmærksomhed og fleksibilitet. At give sig tid til at lytte og reelt være tilstede, når børn eller voksne fortæller, er essentielt. Børn og voksne "ser MIO an" før de tager kontakt og tillid skabes. Tid og tilstedeværelse er forudsætning for tilliden til MIO.

For at signalere opmærksomhed bruger MIO ikke elektroniske hjælpemidler til samtalerne. Uanset om MIO måtte være i tidsnød på grund af mange henvendelser, tager man den tid, der er nødvendig, og informerer de børn eller voksne

laarneri pissutaallutik MIO piffissakillioraluaruniluunniit apeqqutaatinngu, piffissaq pisariaqartoq atorneqartarpoq, kiisalu meeqqat imaluunniit inersimasut MIO-mik oqaloqatiginnissamut periarfissaqanngitsoortut, qanoq MIO-mut attaveqarnissaannik ilisimatinneqartarput.

Naleqqussarsinnaassuseq isumaqarpoq, periutsip naleqqussarnissaanut ersissuteqannginneq taamaaliornissallu sapinnginnera, soorlu tamanna pisariaqartinneqarpat meeqqat oqaloqatigineqartarput pissutsini toqqissisimaffigisaanni. Assersuutigalugu ikinngutit qimallugit oqaloqatiginninnerusinnaapput; init nalinginnaasut avataanni imaluunniit pisuttuarnermi eqimattakkaarluni oqaloqatiginninnerusinnaapput.

Kinaassutsimik isertuussineq. Soorlu piffissaq soqutiginninnerlu assigalugit, MIO periarfissisarpoq, oqaloqatigiinnerup tamarimi kinaassutsimik isertuussiffiusinnaanera, tassani kinaassutsimik isertuussineq meeqqanut inersimasunullu ataasiakkaanut toqqissisimanermik pilersitsisarmat. Kinaassutsimik isertuussineq, aallartisisuusinnaasoq, aamma isigineqartussaassagunarpoq, inuiaqatigiit ataasiakkaat ikittunnguusinnaaneranik pissuteqartumik, ernumassutit saqqummiullugit erseqqissuliarerusunnginneqarnerannik, allat qisuariaatissaannut ersissuteqarneq pissutigalugu.

Kinaassutsimik isertuussineq aamma aarlerinaateqarsinnaavoq, tassani inuit oqaatsiminnut akisussaatinneqarsinnaanngimmata, kisiannili eqqarsaatigissallugu pingaaruteqarpoq, MIO-p angalane-rini siunertaanngimmat aalajangiinissaq imaluunniit oqartussaasunik nakkutillinissaq.

Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik. Meeqqanut inuusutunullu naapertuilluanguitsuliornernik imaluunniit pissutsinik allanik ernumanarsinnaasunik paasissutissanik saqqummertoqarpat, pissutsit taakku pillugit MIO kommunimut nalunaaruteqartussaavoq, sumiiffimmili malittarisassanut ataqqinnilluni tamanna pissaq.

ne, der ikke får mulighed for at tale med MIO, om, hvordan de kan kontakte MIO.

Fleksibilitet betyder, at man ikke er bange for at tilpasse sin metode og evner dette, ligesom man tager samtaler med børn under de forhold der gør dem trygge, hvis der er behov for dette. Det kan eksempelvis være samtaler væk fra vennerne; gruppesamtaler uden for de almindelige lokaler eller under gåture.

Anonymitet. Ligesom tid og opmærksomhed medfører det forhold, at MIO giver mulighed for, at al dialog kan foregå anonymt, skaber anonymiteten en tryghed for det enkelte barn og for voksne. Anonymiteten, der kan være en katalysator, skal sandsynligvis også ses i lyset af, at de enkelte samfund kan være meget små, og man ikke ønsker at stå frem og være eksplicit i sine bekymringer, fordi man frygter andres reaktion.

Anonymitet kan også indeholde en risiko, idet folk ikke kan stilles til ansvar for deres udtalelser, men det er vigtigt at have for øje, at MIO's rejser ikke har til formål at træffe afgørelser eller føre tilsyn med myndigheder.

Underretningspligt. Fremkommer der oplysninger om overgreb eller andre bekymrende forhold for børn og unge, skal MIO underrette kommunen om forholdet, men det sker så med respekt for de regler, der findes på området.

"Meeqqat Illersuisuata Aviäja
Egede Lyngge'p nuannaarutigaa Qeqqata
kommuniani meeqqat atugarliortut atugaat pillugit
MIO'p nalunaaruteqareernerata kingorna kommune pimoorussilluni
meeqqat atugaannik pitsanngorsaaniarluni suliniuteqapallammat."

Qeqqata Kommuniata nittartagaanit tigulaagaq,
https://www.qeqqata.gl/Nyheder/2017/12/Aviaja%20Egede%20lyngge%20roser%20kommunen?sc_lang=kl-GL

"Efter MIO's rapport om
udsatte børns forhold i Qeqqata
Kommunia glæder Børnetsmand Aviäja
Egede Lyngge sig over kommunens engagerede
arbejde for at forbedre børnenes forhold."

Citat fra Qeqqata Kommunias hjemmeside,
https://www.qeqqata.gl/Nyheder/2017/12/Aviaja%20Egede%20lyngge%20roser%20kommunen?sc_lang=da

4.1.2. ANGALANEQ NAAMASSEREERAANGAT NALUNAARUSIARLU ALLANNEQAREERAANGAT, KINGORNATIGUT MEEQQAT PEQATAATINNEQARNISSAAT MIO-P QANOQ QULAKKEERTARPA

Angalaneq naamassereeraangat angalanermi nalunaarusiaq naamassineqareeraangat, aaqqiissutissanik oqaasertaliornermi peqataatitsissalluni imaluunniit MIO-p meeqqat isumai eqqortumik paasisimanerai uppersassallugit meeqqanut ataasiakkaanut imaluunniit meeqqanut eqimattanut uteqqissalluni periarfissat killeqarput.

Angalanermi nalunaarusiani taamaattumik qitiuvoq paasisutissanik meeqqanit nammineq toqqaannartumik aallerneq annertoq. Meeqqattaq namminneq nalunaarusiat tunngavissaannik kiisalu suliniutinik, tamanna tunngavigalugu Meeqqat Illersuisuannit siunnersuutigineqartunik sanarfeqataasarput. Tamanna aamma inatsisiliortut Meeqqat Illersuisuannut MIO-mullu naatsorsuutaannik eqqortitsivoq, tamatumani ilaatigut meeqqat isumaanik ingerlatitseqqinnissaq, meeqqanik illersuinissaq, suliniutissanik siunnersuuteqarnissaq il.il. suliassaammata kiisalu naatsorsuutigineqarmat, tamanna periarfissaatillugu meeqqanik peqataatitsinikkut tusarniaanikkullu ingerlasassasoq. Soorlu paasisutissat tamarmik Meeqqat pillugit lsumaqtigiissummi artikelinut ataasiakkaanut atassuserneqartartut. Angalanermi nalunaarut innersuussinernik imaqarpoq, taamaasillutik suliassaqarfimmi sullissit aamma politikarit meeqqat atugaannik pitsaanngorsaanissamut sulineq toqqaannartumik aallartisarsinnaassammassuk.

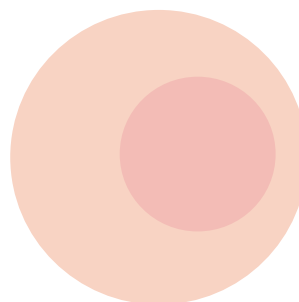
Tamanna oqaatigineqareemat, angalanerit kiisalu periusissap toqqarneqartup MIO-mut periarfissiipput, kingornatigut meeqqanut soqutiginarsaassallutik. MIO meerarpassuarnut peqataasunut tatigineqatigiinnermik pilersitsisarpoq, tassani meeqqat atugarisaat pillugit sammisanut, meeqqat oqallittarfiini peqataanissamut imaluunniit angalanermi nalunaarusianut pineqartunut atatillugu ikiuuttussatut tapeeqataanissamik inuit attaveqatigiittarfiisigut meeqqanut kajumissaasinnaalluni. MIO-ttaaq, periusissiami kingunerisaanik, kingornatigut MIO-p sulinerminut atatillugu meeqqanut attaveqatiginikuusaaminut iluaqtissaq annertoq qajannaatsumik tunngavigisinnaassallugu.

4.1.2. HVORDAN SIKRER MIO, AT BØRNE EFTERFØLGENDE BLIVER INDDRAGET, NÅR REJSEN ER AFSLUTTET OG RAPPORTEN ER SKREVET

Når en rejserapport bliver færdiggjort efter rejsen er afsluttet, er der begrænsede muligheder for at vende tilbage til det enkelte barn eller gruppe af børn for at inddrage dem i formuleringen af løsninger eller verificere, at MIO har opfattet barnets synspunkter korrekt.

Det centrale i rejserapporterne er derfor den massive indhentning af information direkte fra børnene selv. Børnene er således selv med til at bygge fundamentet for rapporterne og de tiltag, der foreslås på den baggrund af Børnetalsmanden. Dette er også i tråd med lovgivers forventninger til Børnetalsmanden og MIO, idet opgaven er blandt andet at formidle børns synspunkter, tale deres sag, foreslå tiltag mv. og at det forventes, at dette sker med inddragelse og høring af børn, hvor det er muligt. Ligesom alle data sammenkobles med de enkelte artikler i Børnekonventionen. Rejserapportens form har karakter af konkrete anbefalinger, så fagfolk og politikere direkte kan igangsætte arbejdet for, at forbedre forholdene for børn.

Når det er sagt, så giver rejserne og den valgte metode også mulighed for at MIO engagere børnene efterfølgende. MIO opnår et fortrolighedsforhold til mange af de deltagende børn, der via eksempelvis sociale medier kan motivere børnene til aktivt at bidrage til emner om børns forhold, deltage i børnepaneler eller som ressourcegruppe i forhold til den konkrete rejserapport. MIO har ligeledes, som følge af sin metode, et robust grundlag for efterfølgende at inddrage i sit arbejde denne enorme ressource, der ligger i de børn, som MIO har været i kontakt med.

4.1.3. MIO-P ANGALANERMI NALUNAARUTAASA

ALLANNGUUTIT SUUT NASSATARINKUUI

Meeqqat isumaat apeqqutaatinnagit, atugarisaanni taamaallaat allanngortoqarsinnaavoq, angalanermi nalunaarusiat tatiginartutut isigineqarpata, innersuussutit paasisallu ersarippata kiisalu ingerlateqqiineq eqqarsaatigilluarneqarsimappat. Paasissutissani (innuttaasup paasissutissai) tamani kinaassutsimik ersersitsiunnaarneq MIO-mut tatiginninnermut aalajangiisuvoq.

MIO-p taamaattumik iluseq toqqarsimavaa, tassani nalunaarutip ilaa Meeqqat Illersuisuata Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut tungavigalugu misissuineranik, paasisaanik aamma innersuussutaanik imaqartoq, immikkoortullu aappaa meeqqat nammineq atukkanik paasinninnerannik imaqartoq. Nalunaarut suliarineqareerpat, saqqummiunneqarnissaali sioqqullugu, kommunip oqaloqatiginisaa siunertaralugu kiisalu Meeqqat Illersuisuata nalunaarut kommunimut saqqummiunnissaanut periarfissiisumik kommunimut nassiunneqartarpoq. Tamanna tusagassiuutinit imaluunniit allanit kimigiiserfigineqarnani innersuussutinik siunissami suliaqarsinnaaneq pillugu oqallinnissamut periarfissiivoq.

Nalunaarut saqqummiunneqaraangat, Naalakkersuisunut aamma Inatsisartunut ilaasortanut aamma nassiunneqartarpoq, soorlu Meeqqat Illersuisuata nammineq Naalakkersuisuminut, Isumagininnermi Aqutsisoqarfimmut immaqalu Nakkutilliisoqarfimmut saqqummiuttaraa.

Nalunaarusiap ilusaa suleriaaserlu, angalanermi nalunaarusiamut imarisaanullu annertuumik soqutiginnilersitsisimapput, soorlu kommunit akuerisimagaat, Meeqqat Illersuisuata meeqqat isumaat saqqummiuttarai. Pingaartumilli nalunaarutit tapiissutigaat, kommunit meeqqat atugarisaannut ukkatarinneqqilerannik kiisalu kommunini meeqqanut iluaqutaasumik innersuussutinut kinguneqartitsisumik iliuuseqarnerannik.

4.1.3. HVILKEN ÆNDRINGER HAR

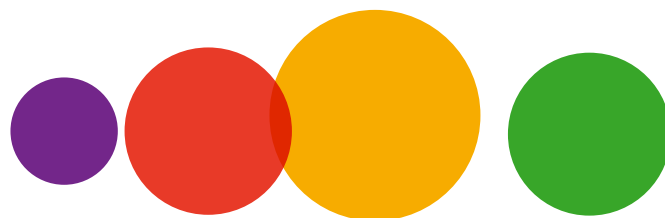
MIO'S REJSERAPPORTER SÅ MEDFØRT

Uanset børnenes synspunkter, så vil der alene ske ændringer i deres vilkår, hvis rejserapporterne opfattes som troværdige, anbefalingerne og observationerne er klare og formidlingsprocessen er gennemtænkt. Anonymisering af alle data (borgeroplysninger) er afgørende for tilliden til MIO.

MIO har derfor valgt et format, hvor en del af rapporten indeholder Børnetalsmandens analyse, observationer og anbefalinger baseret på Børnekonventionen, og en anden del indeholder børnenes forståelse af deres egne forhold. Når rapporten er udarbejdet, men inden dens offentliggørelse, sendes den til kommunen med henblik på at komme i dialog med kommunen og med mulighed for, at Børnetalsmanden forelægger rapporten for kommunen. Dette skaber et rum for drøftelse af, hvordan man fremadrettet kan arbejde med anbefalinger uden presset fra medier eller andre.

Når rapporten offentliggøres, fremsendes den også til medlemmer af Naalakkersuisut og Inatsisartut, ligesom Børnetalsmanden også fremlægger den for egen Naalakkersuisoq, Socialstyrelsen og eventuelt Tilsynsenheden.

Formatet for rapporten og fremgangsmåden har vist sig at skabe en markant opmærksomhed om rejserapporterne og deres indhold, ligesom kommunerne har accepteret, at Børnetalsmanden repræsenterer børnenes synspunkter. Men frem for alt har rapporterne bidraget til, at kommunerne får fornyet fokus på børns vilkår og agerer konstruktivt på deres anbefalinger til gavn for børnene i kommunerne.

MEEQQANIK INUUSUTTUNILLU PEQATAATITSINEQ, QANOQ AAMMA SOQQ / INDDRAGELSE AF BØRN OG UNGE, HVORDAN OG HVORFOR
Agusti 2018

AAQQISSUISUT / REDAKTION
MIO-p allaffeqarfia / MIO's sekretariat

ILIQQAASOQ / GRAFIK
Nuisi